

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 496. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1838_599-txt-shoot-idm14333.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Hvad saa nu *Platheden* angaar, som den danske Slette, ellers fordum berømt under Navn af Videslet, fra Arilds Tid skal have haft, da tjener til Gjensvar, at man 497kun slet benytter sit høje Stade paa Bjærg-Aasen, naar man oversér Havet i Steden for at overskue det; og *det* gjør man dog aabenbar, naar man enten oversér, at Havet hører med til den danske Slette, eller kalder Havet plat, fordi det ej forstener sine Bjærg, men skyder dem kun op i Nødsfald og til Højtid, og elsker dagligdags den stille, klare Flade over Dybet, hvori ikke blot alle Klinter, men Sol og Maane og alle Stjærner venlig spejle sig. Eller er det maaské blot i Naturen, og ej dobbelt i Historien, den nordiske Slette kan dristig maale sig med Nordens Bjærg? Synes maaské Danmark kun at trone med Glans paa Dronning-Stolen i Nordens Oldtid, fordi Saxo Grammaticus og hans ny Fordanser listig har stjaalet baade Frejas Fjederham og Folkvang, Odins Lidskjalv og Valhal, Age-Tors Mjølner og Balders Brejdeblik, og stukket [dem] i Smug til den lille, buttede Havfrue, i hvem de var tossede nok til at forgabe sig, som Frej i Gerda Gymersdatter? Nej, var denne Havfrue med de ni Hjerter ikke fordum Nordens Dronning, med alle de tre Løver: den norske saa vel som den gotiske og angelsaxiske Løve, logrende ved sin Fod, som hine paa Kirkes Ø, og kæmpende heltelig til hendes Ære, for hendes Fred, om hendes Gunst, saa snart hun vinkede, saa snart hun løftede sin klare Stemme til at kvæde Bjarkemaal og fór i Harnisk som en Skjoldmø og Valkyrje, – var det ikke saa, da er det aabenbar ikke Saxe og hans Oversætter, men alle det gamle Nordens baade Skjalde og Sagamænd, der som Frej blev straffede, fordi de vovede sig op i Odins Lidskjalv: straffede med rasende Kjærlighed til en Jættemø, som de købte med al Asgaards Herlighed, ikke blot paa Bjærgenes, men paa Sandheds Bekostning. Thi lige saa lidt som jeg kan med rette mistænkes for selv at have digtet, hvad jeg oversatte, lige saa lidt kan Saxe med rette mistænkes for at have falskelig henført Oldtidens nordiske Storværk til Danmark; thi Angelsaxere og Islændere gjør jo aabenbar 498det samme. *Danmark*, som Skjoldunglandet, er jo i Bjovulvs Drape Nordens Perle, som det er Goteheltens højeste Ære at have udfriet af Troldeklør, ligesom det er hans bedste Løn at kaldes Søn i Danekongens Gaard; og medens Islænderne er saa godt som tavse baade om Norges og Gotlands Oldtid, kappes de jo med Saxe om at ophøje Danmarks Skjoldunger, fra Frode Fredegod, for hvem Jættekvinden malede Guld, til den mageløse Rolv Krage, som saade det paa Fyresvold! Men har nu aabenbar Havfruen indtaget og begejstret lige saa vel Englands og Islands Skjalde som Saxe og hans Fordanser, med hvad Ret tør man [da] nu paastaa, at hun, der begejstrede Skjaldene, ikke ogsaa begejstrede Kæmperne, skjönt de sædvanlig, som Bjovulv, Bjarke og Stærkodder, var lidt af begge Dele? Eller ligger maaské Skammen deri, at den danske Natur er kvindelig og drager derfor Kraften til sig som en Elsker, udvikler den kun hos sig som en Moder? Velan! *den* Skam faar Dronningen i Norden se til, hun med Værdighed kan bære, thi Naturens Love kan ikke engang *hun* forandre; og jeg tør mene, selv de rigeste Norbagger taber mer med Øjet for Dronningen i hendes Dejlighed og Delagtigheden i hendes Smag og Dannelse, end Dronningen taber i deres altid lidt knappe og fornemme Hyldning.